

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară

Preambul

Având în vedere că România, ca stat membru al Uniunii Europene și ca membru al Organizației Națiunilor Unite, recunoaște principiul solidarității între națiuni și acceptă asumarea responsabilității de a găsi soluții pentru problemele globale și a sprijini alte state pe drumul dezvoltării lor sociale și economice;

Având în vedere principiile Uniunii Europene, ale Organizației Națiunilor Unite, ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și anume democrația, statul de drept, universalitatea, indivizibilitatea și drepturile omului și libertățile fundamentale, respectarea demnității umane, principiile egalității și solidarității,

Având în vedere că politica de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară trebuie dezvoltată și coordonată cu inițiativele și activitățile similare din partea mediului economic și societății civile;

În baza principiilor acordării de asistență umanitară, cu respectarea dreptului internațional umanitar, drepturilor omului și drepturilor refugiaților,

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - Domeniul de aplicare

Prezentul act normativ reglementează acțiunile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară finanțate din bugetul de stat al României, cadrul programatic și instituțional, cadrul de finanțare și implementare în domeniul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Art. 2. - Principiile cooperării internaționale pentru dezvoltare și ale asistenței umanitare

(1) România respectă principiile internaționale care stau la baza politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, inclusiv politica de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii Europene, conform Declarației de la Paris privind eficacitatea cooperării pentru dezvoltare, a Agendei pentru acțiune de la Accra și asumarea Parteneriatului Global privind Eficacitatea Cooperării pentru Dezvoltare de la Busan, precum și obligațiile asumate în cadrul organizațiilor internaționale în care România este membră.

(2) Principiile care stau la baza politicilor internaționale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară sunt:

a) principiul solidarității internaționale care exprimă prin cooperarea între state în vederea rezolvării cât mai eficiente a provocărilor globale;

b) principiul coerenței politicilor pentru dezvoltare care constă în asigurarea armonizării obiectivelor politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară cu celelalte politici naționale;

c) principiul predictibilității care semnifică programarea în avans a timpului și fondurilor publice alocate în scopul realizării obiectivelor de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară ale României;

d) principiul transparenței care se referă la asigurarea accesului la informații privind programele și proiectele de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

e) principiul umanității care se referă la salvarea de vieți omenești și îndepărtarea suferinței oriunde se constată;

f) principiul imparțialității care semnifică implementarea acțiunilor exclusiv pe bază de necesități, fără discriminare între sau în cadrul populațiilor afectate;

g) principiul neutralității care este folosit în sensul în care acțiunea umanitară nu trebuie să favorizeze o parte într-un conflict armat sau într-un litigiu, atunci când o astfel de acțiune este realizată;

h) principiul independenței care înseamnă autonomia obiectivelor umanitare în raport cu obiectivele politice, economice, militare sau de altă natură.

Art. 3. – Obiective strategice

Cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară cuprinde totalitatea acțiunilor întreprinse, în conformitate cu principiul solidarității internaționale, pentru:

a) susținerea pe termen lung a dezvoltării economice și sociale durabile, întreprinderea de acțiuni care contribuie la reducerea sărăciei și îmbunătățirea nivelului de trai al populației din alte state, ridicarea nivelului educațional și a calificării profesionale a populației și de incluziune socială;

b) promovarea și susținerea păcii și securității, dezvoltării democrației și a societății civile, incluzând dezvoltarea statului de drept, principiile bunei guvernări și respectarea drepturilor omului;

c) oferirea de asistență umanitară, constând în special în furnizarea de fonduri financiare și/sau bunuri acordate statelor în caz de dezastre și conflicte armate, cu scopul atenuării consecințelor asupra victimelor, inclusiv sprijinul oferit pentru reducerea riscului dezastrelor naturale și în procesul de tranziție de la o situație de criză umanitară către procesele de reabilitare sau reconstrucție timpurie;

d) realizarea de activități de comunicare, educație pentru dezvoltare și conștientizare întreprinse pentru creșterea gradului de înțelegere la nivelul României, dar

și în alte state, a problemelor de dezvoltare internațională, a interdependenței dintre țări precum și a activităților realizate în vederea adresării acestora.

Art. 4. - Definiții

În înțelesul prezentei legi, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

a) *cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară* - totalitatea măsurilor întreprinse și finanțate de România pentru dezvoltare internațională;

b) *acordurile de finanțare* - instrumente juridice, indiferent de denumire sau formă, în baza cărora se realizează transferurile de fonduri special alocate pentru cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în condițiile prevăzute de lege;

c) *beneficiarii* - alte state sau organisme desemnate de acestea, organizații internaționale și agenții ale acestora, organisme de drept privat, din Romania sau alte state, desemnate conform criteriilor stabilite de Ministerul Afacerilor Externe, denumit în continuare *M.A.E.*, pentru a beneficia de fonduri publice alocate pentru îndeplinirea anumitor obiective de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

d) *programele de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară* - setul de activități și proiecte de cooperare pentru dezvoltare interconectate urmărind consolidarea unui sector specific de interes dintr-un stat terț;

e) *proiectele de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară* - setul de activități specifice interconectate vizând realizarea unui obiectiv punctual de dezvoltare;

f) *programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*, denumit în continuare *Programul*, - documentul strategic de stabilire și planificare a obiectivelor generale și specifice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară ale României pe termen mediu și lung;

g) *planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*, denumit în continuare *Planul*, - documentul de planificare a activităților României în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pentru anul aferent exercițiului financiar;

h) *educația pentru dezvoltare* - transferul de cunoștințe și abilități necesare în sensul respectării dreptului de acces al fiecărei persoane, de-a lungul vieții, la oportunitățile de înțelegere și asumare a preocupărilor la nivel global în domeniul dezvoltării și a relevanței locale și personale a acestor preocupări, și de a-și asuma drepturile și responsabilitățile care îi revin în calitate de locuitor al unei lumi interdependente și în schimbare;

i) *conștientizarea în domeniul dezvoltării* - activități menite să promoveze o mai bună înțelegere și responsabilizare socială privind cauzele care se află la baza sărăciei și structurile sociale care le promovează;

j) *comunicarea în domeniul dezvoltării* - un proces social continuu, bazat pe dialog prin intermediul unui set amplu de instrumente și metode care vizează angrenarea factorilor interesați, stabilirea de medii și canale care să promoveze schimbul de informații, evaluarea riscurilor și oportunităților, întărirea încrederii, mobilizarea socială;

k) *asistența umanitară* - setul de activități întreprinse cu scopul de a oferi ajutor și sprijin persoanelor aflate în nevoie, de a apăra demnitatea umană, de a contribui la reducerea suferinței oamenilor, inclusiv de a participa la salvarea de vieți omenești cu echipe specializate, în caz de dezastre naturale de mare amploare, foamete și malnutriție sau alte situații de urgență ori ca urmare a conflictelor, precum și de a asista și sprijini programele de prevenire, reabilitare și reconstrucție;

l) *sprijinul bugetar direct* - transferul de resurse financiare către entități de drept public din alte state pentru atingerea unor obiective de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

m) *auditul* - activitatea funcțional independentă și obiectivă de analiză a veniturilor și cheltuielilor realizate în cadrul unui proiect, de verificare a conformității acestora cu activitățile și bugetul stabilite în proiect;

n) *evaluarea* - verificarea obiectivă a rezultatelor și a impactului proiectului în vederea unei eventuale acțiuni de remediere și a formulării de recomandări sau instrucțiuni pentru intervenții similare din viitor;

o) *monitorizarea* - o funcție continuă care folosește colectarea sistematică de date privind anumiți indicatori specifici, în vederea punerii la dispoziția proiectului și a părților interesate de la nivelul unei intervenții în curs de desfășurare a indicatorilor care arată evoluția și nivelul de îndeplinire a activităților, precum și evoluția în utilizarea fondurilor alocate;

p) *grantul* - finanțarea cu caracter nerambursabil care nu implică furnizarea unor servicii sau produse în folosul sau beneficiul direct al M.A.E. în vederea utilizării acestuia într-un scop public determinat;

q) *implementarea directă* - administrarea în mod direct de către M.A.E. prin structurile sale interne și/sau subordonate, inclusiv prin misiunile diplomatice, conform legislației în vigoare, a unor activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

r) *implementarea indirectă* - administrarea unor activități de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară prin intermediul unor beneficiari, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Capitolul II

Cadrul instituțional

Art. 5. – Rolul coordonator al M.A.E.

(1) M.A.E., în calitate de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară a României, îndeplinește următoarele atribuții:

a) urmărește îndeplinirea de către România, la nivel global, a angajamentelor asumate privind realizarea obiectivelor internaționale de dezvoltare, privind eficacitatea asistenței pentru dezvoltare și coerența politicilor pentru dezvoltare, precum și a altor angajamente în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară asumate în calitate de stat membru al Uniunii Europene și al Organizației Națiunilor Unite;

b) raportează anual Guvernului activitățile realizate în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, finanțate din fonduri publice;

c) urmărește, împreună cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale care participă, în aria lor de competență, la cooperarea pentru dezvoltare, îndeplinirea angajamentelor asumate de România privind finanțarea cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, cu încadrarea în prevederile bugetare aprobate cu aceasta destinație;

d) încheie, în nume propriu sau în numele Guvernului României, acordurile de finanțare prevăzute la art. 14;

(2) Se înființează Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare, instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Afacerilor Externe, pentru îndeplinirea atribuțiilor în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară. Organizarea și funcționarea Agenției de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 6. – Cooperarea cu autoritățile administrației publice centrale și locale

Autoritățile administrației publice centrale și locale, în limitele competențelor lor, întreprind măsurile de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară în conformitate cu Programul și Planul, din bugetul propriu. Autoritățile administrației publice centrale și locale care participă din bugetul propriu, în aria lor de competență, la cooperarea

internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară informează anual sau la cerere M.A.E. în legătură cu progresul activităților.

Art. 7. – Comitetul Consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară

(1) În scopul asigurării unității planificării strategice și stabilirii consensuale a priorităților geografice și tematice în politica de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară a României, se înființează prin hotărâre a Guvernului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, Comitetul Consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, denumit în continuare *Comitetul consultativ*, care va funcționa în coordonarea M.A.E.

(2) În cadrul ședințelor Comitetului Consultativ pot participa în calitate de invitați și reprezentanți ai societății civile, mediului academic și mediului de afaceri, în conformitate cu prevederile legale.

CAPITOLUL III
Cadrul programatic

Art. 8. - Programul

(1) În conformitate cu principiile și obiectivele, Programul cuprinde prioritățile tematice și geografice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, precum și modalitățile de implementare.

(2) Programul se elaborează de către M.A.E. cu consultarea Comitetului Consultativ, pentru o perioadă de 4 ani. Programul se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art. 9. - Planul

(1) Planul cuprinde obiectivele anuale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, precum și modalitățile de implementare.

(2) Planul se elaborează de către M.A.E. după consultarea Comitetului Consultativ. Planul se supune spre aprobare Guvernului prin notă de informare.

CAPITOLUL IV

Cadrul de finanțare și implementare

Art. 10. – Fonduri alocate din bugetul de stat

(1) România asigură finanțarea cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară de la bugetul de stat, conform principiilor predictibilității și transparenței.

(2) Programul include o estimare multianuală a fondurilor alocate de la bugetul de stat și a destinației acestora.

Art. 11. – Utilizarea fondurilor

M.A.E., prin structurile sale interne și/sau subordonate, administrează fondurile alocate pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin modalități de implementare directă și, respectiv, de implementare indirectă, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 12. – Utilizarea fondurilor prin implementare directă

(1) Utilizarea fondurilor prin implementare directă se realizează de către M.A.E. prin structurile sale interne și/sau subordonate, inclusiv prin misiunile diplomatice, conform legislației în vigoare.

(2) Utilizarea fondurilor prin implementare directă se realizează prin:

a) achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii necesare pentru realizarea activităților de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară, în condițiile prevăzute de legislația privind achizițiile publice;

b) donații;

- c) transfer de expertiză către beneficiari;
- d) acordare de burse de studiu și cercetare.

(3) Condițiile specifice utilizării fondurilor prin implementare directă se reglementează prin normele metodologice, adoptate conform art. 21.

Art. 13. – Utilizarea fondurilor prin implementare indirectă

(1) Utilizarea fondurilor prin implementare indirectă se realizează de către M.A.E. prin transfer de fonduri către beneficiari, în temeiul unui acord de finanțare, potrivit art. 14 sau pe baza unui ordin al ministrului afacerilor externe.

(2) Utilizarea fondurilor prin implementare indirectă se realizează sub formă de granturi, potrivit art. 16, sprijin bugetar direct, conform art. 17 și contribuții voluntare, potrivit art. 18. În toate cazurile, răspunderea pentru utilizarea fondurilor în conformitate cu destinația din acordul de finanțare, sau după caz, din ordinul ministrului afacerilor externe, revine beneficiarului.

(3) Prin derogare de la prevederile art. 52 alin. (8) din Legea 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, pentru finanțarea activităților specifice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, Ministerul Afacerilor Externe poate efectua plăți în avans din fonduri publice către beneficiari până la 100% din valoarea finanțării. Sumele reprezentând plăți în avans efectuate de Ministerul Afacerilor Externe pentru activitatea de cooperare pentru dezvoltare sunt justificate conform prevederilor din acordurile de finanțare sau, după caz, din ordinul ministrului.

(4) Utilizarea fondurilor prin implementare indirectă se reglementează prin normele metodologice, adoptate potrivit art. 21.

Art. 14. - Acorduri de finanțare

(1) M.A.E. poate finanța prin intermediul beneficiarilor, în baza unor acorduri de finanțare încheiate cu aceștia, activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară reglementate de prezenta lege.

(2) Acordurile de finanțare conțin, printre altele: obiectivul finanțării, modalitatea de transfer a fondurilor, raportarea activităților finanțate, drepturile și obligațiile părților, inclusiv cu privire la returnarea unor eventuale sume care nu au fost utilizate conform acordului de finanțare, modalitatea de soluționare a diferendelor.

(3) Acele acorduri de finanțare care constituie tratate internaționale în sensul Legii nr. 590/2003 privind tratatele sunt încheiate și intră în vigoare în conformitate cu procedura prevăzută de prezenta lege, prin derogare de la prevederile Legii nr. 590/2003.

Art. 15. – Procedura încheierii acordurilor de finanțare

(1) Prevederile pe care trebuie să le conțină acordurile de finanțare și procedura lor de încheiere sunt reglementate prin normele metodologice adoptate potrivit art. 21, în funcție de forma finanțării stabilită potrivit art. 13 alin (2) și categoria beneficiarului.

(2) Acordurile de finanțare intră în vigoare la data semnării sau la data prevăzută de acestea.

(3) Negocierea și semnarea acordurilor de finanțare prevăzute la art. 14 alin. (3) sunt aprobate prin ordin al ministrului afacerilor externe sau un împuternicit al acestuia și intră în vigoare la data semnării sau o altă dată prevăzută de acestea. Dispozițiile art. 3 - 30 din Legea nr. 590/2003 nu se aplică în cazul acestor acorduri de finanțare.

Art. 16. - Granturi

(1) Fondurile publice pot fi alocate sub forma unui grant, fie în temeiul unui acord de finanțare, fie al unui ordin al ministrului, în funcție de forma grantului stabilită potrivit alin. (2) și de categoria beneficiarului.

(2) Granturile sunt contribuții financiare directe, sub formă de:

a) programe și proiecte;

b) contribuții la bugetul general al unor organisme de drept public sau de drept privat care urmăresc un obiectiv al României care se înscrie în cadrul obiectivelor politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pentru funcționarea acestuia.

(3) Granturile se acordă prin proceduri competitive de selecție a beneficiarilor sau prin atribuire directă, în temeiul unei justificări temeinice.

(4) Principiile și procedurile aplicabile granturilor, sunt reglementate prin normele metodologice adoptate potrivit art. 21.

Art. 17. - Sprijin bugetar direct

(1) M.A.E. poate acorda sprijin bugetar printr-un acord de finanțare unei alte țări beneficiare dacă gestionarea fondurilor publice de către țara respectivă este transparentă și eficace.

(2) M.A.E. stabilește regulile de acordare a sprijinului bugetar prin normele metodologice adoptate potrivit art. 21.

Art. 18. – Contribuții voluntare

(1) Contribuțiile voluntare se acordă unei organizații internaționale, la bugetul acestora sau la bugetul unor entități administrate de acestea.

(2) Contribuțiile voluntare se acordă fie unilateral, în temeiul unui ordin al ministrului afacerilor externe, fie printr-un acord de finanțare. Contribuțiile voluntare pot fi neafectate sau afectate unei anumite destinații sau acțiuni specifice.

CAPITOLUL V

Asistența umanitară

Art. 19. - Principii specifice

Asistența umanitară se realizează cu respectarea principiilor umanității, imparțialității, neutralității și independenței, fiind furnizată fără a se ține seama de cetățenie, religie, gen, etnie sau apartenență politică.

Art. 20. - Prevederi specifice privind acordarea asistenței umanitare

(1) Asistența umanitară are ca obiectiv furnizarea de materiale, resurse umane și financiare, realizarea de operațiuni de răspuns la dezastre, necesare în zonele afectate, creșterea capacității de prevenire și răspuns la dezastre a autorităților și organizațiilor care acționează în domeniul asistenței umanitare.

(2) În cazurile de furnizare de asistență constând în bunuri și materiale de primă necesitate și asistență cu echipe de intervenție la dezastre, M.A.E. colaborează cu Ministerul Afacerilor Interne prin Departamentul pentru Situații de Urgență și structurile cu atribuții în domeniu, coordonate de acesta, conform legislației specifice și procedurilor existente la nivel european și național.

(3) M.A.E. este responsabil pentru colectarea informațiilor și raportarea către organizațiile internaționale specializate a acțiunilor întreprinse de România în cadrul asistenței umanitare.

(4) Principiile și procedurile aplicabile asistenței umanitare sunt reglementate prin normele metodologice, adoptate potrivit art. 21.

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 21. - Norme metodologice

(1) Normele metodologice cu privire la realizarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară se aprobă prin hotărâre a Guvernului și au ca scop stabilirea procedurilor specifice pentru finanțarea și implementarea cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare din bugetul M.A.E.

(2) Normele metodologice reglementează implementarea directă și indirectă ca modalități de execuție a bugetului M.A.E., în condițiile legii, modalitățile de selecție a beneficiarilor, modalitățile de monitorizare, evaluare și audit a activităților desfășurate în temeiul prezentei legi, precum și limitele activității, atribuțiile și responsabilitățile structurilor organizatorice din cadrul M.A.E. cu privire la acțiunile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară.

(3) Normele tehnice privind participarea structurilor aflate în coordonarea Departamentului pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerul Afacerilor Interne la acordarea asistenței umanitare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului. Intervențiile operative desfășurate cu ocazia acordării de asistență umanitară prin scoaterea unor cantități de produse din rezerva de stat ca ajutoare umanitare externe de urgență, iar în caz de dezastre, scoase și din rezervele de mobilizare, se aprobă potrivit Legii nr.82/1992 privind rezervele de stat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 477/2003 privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare, republicată.

Art. 22. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

(2) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va adopta normele metodologice de aplicare a acesteia, precum și hotărârea de organizare și funcționare a Agenției de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare.

Art. 23. - La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Legea nr. 404/2006 privind finanțarea asistenței pentru dezvoltare din cadrul politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 947 din 23 noiembrie 2006;

b) Hotărârea Guvernului nr. 703/2006 pentru aprobarea Strategiei naționale privind politica de cooperare internațională pentru dezvoltare și a Planului de acțiune pentru aplicarea Strategiei naționale privind politica de cooperare internațională pentru

dezvoltare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 506 din 12 iunie 2006;

c) Hotărârea Guvernului nr. 1052/2011 privind reglementarea acțiunilor specifice aferente finanțării asistenței din cadrul politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 7 noiembrie 2011.

Art. 24. - Programele, proiectele și alte activități de cooperare internațională pentru dezvoltare sau de asistență umanitară aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei legi vor continua să fie supuse legislației în vigoare la data începerii derulării lor.